

"EDINOST"

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

"Edinost" stane:

za vsa leta gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta " 3.—; " 4.50
za četrt leta " 1.50; " 2.25

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov.
v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Na naročbe brez priložene naročnine se upravištvo ne ozira.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edincit je moč«.

Oglas in ostanila se račune po 8 nov. vračajo v petito; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana, javne zahvale, smrtinice itd. se račune po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazza Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravištvo Piazza Caserma št. 2. Odprte reklamacije o proste poštnine.

Nespametna politika.

Se-li godijo čudeži na nebu: gospoda italijanska so v hudih skrbih radi bodočnosti nas Slovencev. Omenjali smo že nedavno, kako je Poreška „L' Istria“ svariła nas Slovence, slikajoča nam na steno grozne nevarnosti, ako se ne ločimo od političke smeri dr. Laginje in Spinčiča. „L' Istria“ nam je zatrdila apodiktiki, da smo Slovenci izgubljeni, ako ne obrnemo hrbet — Hrvatom. Mi seveda smo vprejeli te pojave očetovske skrbi in bratskega sočustvovanja primerno — veselostjo. Kako dobro dene vender človeku, ako se more malo posmijati tudi v resnih časih! Omenjali smo pač tega čudnega pojava v glasilu Poreške gospode, a nismo niti mislili na to, da bi odgovarjali obširneje, meniči, da je ta „skrb“ za nas Slovence le izrastek hipne kaprice velečenjenega g. urednika.

Motili smo se: poslednja „L' Istria“ nas svari zopet ter je svoja opominjanja povila celo v uvodni članek. Ker smo pa dobri in hvaležni ljudje, dajemo radi milo za drago. In tako smo se namenili povrniti častiti kolegini nekoliko svaril.

Postavši se na stališče višje, občeavstrijske politike, hoče nam dokazati, da avstrijski Jugoslovani tiramo nevarno, nespametno in kratkovidno politiko — „politica dissennata“, kakor se izraža „L' Istria“. V poslednji številki storila je „L' Istria“ korak dalje: ne samo velikohrvatska politika je nevarna in pogubonosna nam Primorcem, in narodu slovenskemu v obče, ampak tudi prijateljstvo s Čehi utegne nam postati pogubonosno. Glejte jih no: kakor da se je „L' Istria“ dogovorila z nemškimi in slovenskimi oficiozji in napol-oficiozji! Povsodi ista pesem, le z malimi variacijami! Trditi sicer ne moremo, da se je poreško glasilo uvrstilo v častni zbor častnih oficiozov, ali neko sorodstvo se kaže vsakako mej njima. Pa ne da bi bili že napočili tisti zlati časi, o katerem nam proškim duhom propoveduje ekscelencia grof Taaffe, časi, ko se v bratski ljubozni objamejo vsi „zmeri“ elementi. Zbor „zmeri“ soglasujočih elementov narašča kar divno: na Dunaju in v Ljubljani — in v Poreču. No sedaj nam je jasen, v ustih slovenskega poslanca vsakako epohalni izrek, da bi bilo bolje, da je bil izvoljen italijanski kandidat nego dr. Laginja. Toda vrnimo se k stvari!

„L' Istria“ napravila je globok poklon zgodovinskemu pravu naroda českega, ki je tako jasno, da nikdo ne more dvomiti na njem. Tudi dovtipi o narodu českem, sicer navadni, so izostali takrat. Dežela Česka da je bogata, tako, da ne nosi samo svojih bremen, ampak tudi za razne druge pokrajine, koje z bok revščine ne morejo prispevati za splošne potrebe države. In nadalje pravi celó, da je mir vse države odvisen od tega, da se pomiri in zadovolji dežela Česka. Vsakako bi bilo dobro — besede „L' Istrie“ — ako zažobi Česka svojo avtonomijo, kajti prenehale bi neprestane agitacije, to življenje od danes do jutri, ki provzroča slabo za vse. Menenje je obče — besede „L' Istrie“ — „da tako ne moremo naprej; sedanji sistem pospešuje le ekstremne

stranke in množi število „nezadovoljnejšev“, kajti polovičarske koncesije ne hasnejo nič. —

Za temi običnimi opazkami — katerim ni da bi ugovarjali — postavila je „L' Istria“ prēmiso (prorek), da se Česka, Moravska in Silezija združijo v jedno kraljestvo, ki bi bilo tako neodvisno, kakor je Ogrska. Ko se to zgodi, brigali se bodo Čehi le za se in svojo državo, a Poljaki se itak ne brigajo za druge Slovence in so fanatični nasprotniki Rusov. Koliko Slovanov ostane še potem? Nemci se združijo s Poljaki in bodo gospodovali v ostali Avstriji. —

To je prēmisa častite „L' Istrie“, ki pa šepa vsaj na treh nogah. Ali pustimo jo veljati za danes in obrnimo pozornost svojo zaključku, kojega je izvel Poreški list iz te premise. — Čujte!

Na podlagi teh razmotiranj dozdeva se Poreškemu glasilu, „da slovenska poslanca istreka tirata nespametno politiko, ki ne more prineesti nikacih koristi njiju volilcem“. Pač pa pripade Italijanom velik dobiček, ako se stvari zasudejo Čehom v prilog, ker pridejo potem v ostalih deželah Nemci do večine.

Prēmiso smo pustili veljati za danes, — da si bi tudi tej lahko ugovarjali na vseh straneh — ali zaključku moramo oporekati z vso odločnostjo. Na nas je sedaj vrsta, da svarimo italijansko gospodo pred usodnimi iluzijami. Od gospodstva nemških liberalcev pričakujejo torej gospoda pomoči in rešitve. S tem so si podpisali smrtno sodbo. Ali spite, gospoda, ali ste že toliko pokvarjeni, da ne umete položaja, v kojem se nahajate. Ne poznate-li tistega zloglasnega nemškega „Drang nach Osten“, menite-li, da bodo prizanašali vam, ko pademo mi. Z nami se zruši poslednji zid, ki vas varuje pred germanizacijo. Ne varajte se gospoda. Za sedaj, seveda, se vam hlinijo nemški-liberalni srditeži, ker je grozdje še prekisló. A pride čas, ko pade krinka raz obraz, in tedaj je po vas. Še na neko okoliščino ki sili nemške fanatike, da vam gredo z mehom okoli ust, treba da vas opozorimo: na občo mejnarodno konstelacijo. Evropske konstelacije, vam teli ugodne, kakor je baš sedanja, ne najdete z lépa; a to razmerje je od danes do jutri. Kaj potem, ko se spremeni v zmislu, vam neugodnem? Kaj potem, ako začne — kar nas Bog varuj! — pangermanski duh raztezati perota svoje poželjivosti. Tedaj se le se boste spomnili, kako dobri sosede smo vam bili mi.

Očitanje „nespametne politike“ vračamo torej po vsej pravici na vašo adresu.

Afera Spinčičeva.

Govor poslanca dr. Kramarja v seji poslanske zbornice dne 5. julija 1892.

Visoka zbornica! Po izvajanjih neposrednega gospoda predgovornika odrešen sem pravo za pravo truda, da bi moral поближе pojašnjevati ta slučaj. Pozneje si

dozvolim par besedi, najprvo pa bi se rad doteknil nekega drugega vprašanja, koje se mi ne vidi nič manj važno, nego pretes slučajja samega.

Za-me sti v vsej tej zadevi dve vprašnji prevelike važnosti. Jaz namreč ne morem ločiti stvari same od osebe, koja je izdala to odredbo. Za-me je, odkritosrčno moram povedati, oseba njegove ekscelence, gospoda naučnega ministra, ki je pravo za pravo popolnoma odgovoren za vso naredbo, istotako važna, kakor pretes slučajja samega. Povedati hočem tudi zakaj. Meni je v tolažbo, da je ta naredba došla od njegove ekscelence gosp. naučnega ministra, ker sem trdno prepričan za svojo osebo, da kak drugi minister ne bi bil storil česa aličnega. (Dobro, dobro! mej somišljeniki.) Morda je vredno truda, da naslikam, ako gospodje dovole, mal portret njegove ekscelence gospoda ministra. (Poslanec dr. grof Kaunice: To utegne biti lepo! — Veselost.) Dovolite mi, da navedem tu nek izrek jednega najduhovitejših mož v Avstriji, namreč njegove ekscelence predsednika državnega sodišča dr. Ungerja, s kojim se pa nikakor nočem identifikovati.

Vsaj utegneta poznati ta izrek, zlasti ker se je izustil za časa, ko je bila še v strogi opoziciji velečastita levica te visoke zbornice. Vprašalo se je tedaj nekoč, kakor se pripoveduje sploh, predsednika državnemu sodišču, kako misli o ministertvu Taaffe-jevem, na kar je rekel: jedna polovica ni za nič, druga pa je zmožna vsemu.

Ne vem, ali bi njegova ekscelencia tako rekel tudi danes, ali menim, ako bi ga vprašali, kako misli o njegovi ekscelenci gospodu naučnemu ministru, da bi mogel reči, da je v njegovi ekscelenci, gospodu naučnemu ministru, pravo za pravo vtelesjen ideal ministertva Taaffe-ovega, ker v sebi predstavlja v čudni sestavi obojni polovici. (Veselost. — Nemiri v hiši.)

Dovtip ta bi lahko poostriili in rekli: Ta ni zmožen ničemur in vsemu. Po tem uvodu, kojega naj se vsakako smatra za to, kar naj bi bil, kot dovtip, dovolite mi, da se lotim črtanja potreta njegove ekscelence.

Vi se spominjate, gospoda moja, kakim načinom je postal njegova ekscelencia minister. Kot ptuje telo padel je gospod naučni minister v ministertvo Taaffeovo. Prijatelji ministertva so bili razjarjeni, kako se more na tak način kaliti solidarnost ministertva, in tedanja opozicija, pred vsem pa Dunajski listi, pozdravili so naučnega ministra odprtimi rokami, so ga božali in slavili ter — to je treba tudi reči — pošteno pripomogli do njegove slave.

Vi se spominjate, gospoda moja, njegovega prvega govora v tej visoki zbornici. To je bil nedvojbeno briljanten umetalen ogenj; vse fraze šolske politike združene so bile tu v sijajno celoto in v Dunajskih listih je bilo kakor v Rimu: habemus papam, minister za reforme je bil tu in reforme so res prišle takoj po tem, vsaki dan po jedna.

Danes se je odstranila lokacija v šoli naredbo naučnega ministertva, jutri so se

preložile počitnice, potem so prišle določbe glede počitnic ob vročini ter z vsako stopinjo toplote narasla je popularnost njegove ekscelence, seveda, vsaj so otroci došli domov. Potem so prišla slavna potovanja na okolo, ko so se vsprejemale razne korporacije in se tudi nadzorovale šole tako postranski. In tako nismo v avstrijski javnosti čitali nijednega imena tako pogosto, nego ime Gautsch. Dovolite mi neki osebni spomin. Bilo je za časa, ko sem studiral v Parizu. Baulanger postal je ravno minister, v časopisih ni bilo čitati o drugem, nego o Baulangerju. Enkrat je premenil čepice vojakov, drugikat barve čopov na klubkih, jedenkrat je izdal glasovito naredbo o kroju brade za pioupieux, potem je preložil uro za zatvor vojašnic, dovolil sergiantom, da smejo izostajati uro dalje itd. Kar čudili so se, ako kedaj slučajno niso čitali imena Baulangerjevega, in niso vedeli, kaj to pomeni. Pri nas ni trajalo tako dolgo; njegova ekscelencia je kmalo potrošil drobiž, debelega denarja pa ni imel. In vender bi si bil pomagal kaj lahko.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Njegovo veličanstvo je podelilo ministru grofu Kuenburgu dostojanstvo tajnega svetnika.

Umrli je znani diplomat in učenjak baron Aleksander Hübnér. Pokojni se je v poslednjih letih bavil osobito z socijalnem vprašanjem.

Razni listi javljajo soglasno, da odstopi minister-krajan za dežele Česke, baron Pražak; na njega mesto da pride sedanji namestnik česki grof Thun. „Montags-Révue“ pa javlja, da ostane to mesto za sedaj prazno. — Da gre baron Winkler — deželni predsednik Kranjski — v pokoj, je gotovo. Vse to so posledice valutni debati, oziroma plačilo nemški levici, da je bila tako lepo ubogljiva.

Nekateri poslanci iz konservativnega veleposestva Českega, s knezom Windischgratzem na čelu, položili so baje svoje mandate. To je tista skupina, ki je bila proti temu, da se odloži česko-nemška sprava.

Deželni maršal si priadeva baje pregovoriti te poslance, da obdrže svoje mandate.

Po smrti dra. Herbata je izpraznjeno mesto poslanca za notranje mesto Dunajsko. Oglasilo se je več kandidatov, mej temi tudi znani „demokrat“ in bivši poslanec dr. Kronaweter. Obrtniki se baje potežajo za nekega dr. Auspitzja, a nemški liberalci bi najraje naklonili ta mandat bivšemu štajerskemu poslancu Carneriju, propalem pri volitvah v Gradci. Zakaj ne: vsaj je notranje mesto Dunajsko od nekaj pribežališče drugod propadlim kandidatom.

Vnanje države.

Obravnavanja mej Avstrijo in Srbijo za sklep trgovinske pogodbe so završena meritoriški. Pogodba se podpiše te dni.

O grozodejstvih bolgarskega mogotca Stambulova dobivamo dan na dan nove podatke. Dokumenti, na katerih podlagi so obsodili na smrt „morilcev“ Belčeva, so bili namreč ponarejeni. To kaže, da je Stambulov tudi pravosodje upregel v voz svoje krvoločnosti. Francoski list „Le temps“ govori naravnost o zločinastvih ministerskega predsednika bolgarskega. Usmrtenja „morilcev“ Belčeva da niso niti justični, ampak čisto navadni umori. Sramota je za našo dobo, koja vzlic mnogim nedostatom smatra javno pravo kot najdražji ideal, da se pred našimi očmi dogajajo taka grozodejstva. A bolgarski oblastniki izvedo izvestno prej ali slej, da krvavi računi se poravnava jo le s krvjo.

Konservativno ministerstvo angleško je sklenilo, da ne odstopi, dokler ne dobi nezaupnice od zbornice. Ibi bodo pa vendar le morali, gospôda konservativci, naj se zvijajo kakor hočejo. Slava njih je pri kraju.

DOPISI.

Iz Kozine [Izv. dopis]. (Iz moje potne torbe.) *) Gosp. urednik! Še me niste otepli do kraja, še živim, hvala Bogu in mojemu dobremu želodcu, ki je tako dober prebavljevec. — Ko sem Vam 22. p. m. napisal dopis iz Kozine, dejal sem Vam nekaj tam pri začetku: „Vem, da bi bilo bolje, da sem pridržal torbico še nadalje zavezano . . .“, in da sem imel prav, uvidite sami. Sicer ne smete misliti, da Vam bodem tukaj odgovarjal Bog ve kaj in kako. Nočem, ne morem, prešibak sem, ne morem se meriti z Vami. Le mimogredè hočem Vam omeniti par besed. — Res je, da sem vzel „v svojo desno roko“ novo però, ko sem Vam pisal oni dopis, a da je bilo tako ostro, nisem vedel. Sicer ne vem, kaj je tako razhudilo zaspane duhove. Gosp. urednik! Res, ne smem Vam tajiti, da sem skoraj mislil, predno sem sestavil ono „surovost“, da mi bodete odgovarjali, a da bodete spravljali v svet take reči, nisem mislil. Takih pojasnil nisem in bi ne pričakoval nikoli od Vas. Gosp. urednik, Vaše pojasnilo iz dne 6. t. m. ni logično; logike ne poznate pa prav čisto nič. Da bi se ne bal, da se vam zamerim, dejal bi skoraj, da ni na pravem mestu; da niste je pisali o primernem času; najbrže so Vas laže . . . pa ne, ne, se Vam zamerim in tega bi ne hotel za ves „zvoljen“ svet. Gosp. urednik! odkritosrčno Vam povem, da Vas ne razumem. Mnogo res pišete, ali kaj! Ste li kaj ovrgli? V brk vam povem, da prav čisto, golo nič, pač pa potrdili vse od besede do besede. Ne bodite vendar tako nedosledni. Resnico oporekate, a sami svojimi besedami priznavate, da je vse istina. Stvari pišete, o kojih ni bilo govora. Tri ili štirikrat sem prebral svoj dopis, a nisem je našel ni ene besedice: „ene, samo in le“, kakor mi vi pojasnujete. V tem pa, kar pravite v svojem predzadnjem odstavku, spoznam, da niste razumeli Horacijevga 53. verz, sicer bi kaj takega ne pisali. Gosp. urednik! Nič se ne jezite, pri kraju sva. Že vidim, da sem zopet zašel. Rekel sem, da nočem, ne morem, le mimogredè in slednjič naštél bi Vam bil skoraj vse določbe desetih božjih zapovedi. Pa sedaj smo pri koncu in — pax nobiscum! Strategičen nisem in če to manjka v pravem pomenu besede, tedaj ni, da bi se spuščal z Vami. Reven „fanatik“ vendar nič ne odpravi proti „treznemu mislečemu človeku“. Le ena živalica kobaca mi še po glavi in zdi se mi taka-le: „Kdor sodi, bo sojen“. Pa brez zamere, gosp. urednik.

Človek bi kar z Borovščakovim smolarjem zljazu z Benetek čez črno murje v „Jeruzalejm“, da Vam nikoli več ne

*) V pojasnilo dragim čitateljem povemo, da g. dopisnik govori z urednikom, kar se noče prepirati z drugimi.

pride pred oči! Gosp. urednik, kaj pa vendar čebrijaste v svojem listu. Tožil bi na podlagi ne vem že katerega paragrafa, da vržete meni v koš tako dobro delo in tak trud. Ali mislite, da se sad možganov kupuje tako po ceni? — Močno ste grešili, da niste objavili protispisa kozinskega dopisnika. Bog pomagaj! kaj pa more biti tako najivnega v njem, da ga hranite tako skrbno v svojem — košu. Nekaj nam res kažete, a to je vse le mala stvar po Vaših besedah.

Da tako hudo plačujete gosp. dopisnika za njegov trud, tega ne morem odobravati na noben način. Ne bodite vendar taki! Učite se potrpežljivosti, kakor uči sveta vera: „Ako te kdo udari po levem licu, pomoli mu še desno“. Res ni praktično, ali kaj hočete. — Glejte, kako se zopet vtiljuje tisti presneti 53. verz s svojim: quaerenda pecunia. — Tako je, vidite, gosp. urednik. — Vi ste me dobro razumeli, a nočete pripoznati. Sicer pa moram vendar gosp. dopisniku oporekati v neke gorostasni malenkosti. Vsi krčmarji v Kozini niso vendar, kar je meni znano, njegovih misli, da bi obračali plašč po vetru. Drugo mu pa vse s krščansko ljubeznijo odpušcam, ker „čevlje sodi naj kopitar!“ — Tako, gosp. dopisnik, sva zopet prijatelja; le nekaj si morete zapomniti in sicer kar pravi v svojem monologu Hebel-jev Weber: „Wenn ihr in der Zeitung etwas leset, oder im Placat, oder in Kräuterbuch und versteht es nicht, laßt euch raten . . . und geht um verständige Belehrung aus, ehe ihr etwas unternehmet itd.“, pa nikar ne zamerite! Na zdravje!

Tu nadalje donášam Vam sicer že starih, a vendar ne še popolnem ostarelih reči. Prihodnjič povem Vam pa zopet kaj novega, kar naberev v svojo torbo.

Kakor sem Vam zadnjič omenil, bil sem tudi v nedeljo dne 19. p. m. v Kozini in Herpeljah. Že predpripisane malenkosti od 22. p. m. niso mi šle prerade pod zob, a tudi onih z dne 19. p. m. ne morem pohvaliti. — Ta dan so imeli v Herpeljah ples. Ne gre mi v glavo, kako more taka mala vas vzdrževati dva plesa v enem in istem dnevu. Ako si mislite Herpeljko vas z 40—50 številkami in 300—350 prebivalci, bodi dovolj. Ne vem, je-li temu krivo sovraštvo mej krčmarji ali domačimi mladeniči, a pametno ni. Žalostno, ko se pešdica sosedov-vaščanov ne more toliko sporazumeti, da bi se zjedini in bi ne kazali tako vsemu svetu svoje temne strani, mejsebojnega sovraštva. Kdo je na dobičku? Nobeden! Saj je vendar vedno čas svoje zamerati! — Tudi ona grda že tolikrat otepana spaka se ni še poslovlila: še vedno se tulijo italijanske pesmi in pa kako! Pojte vendar domače, slovenske pesmi in ne italijanskih, katerih besedi še izgovarjati ne veste, nikakor pa razumeti. Vaak pameten človek se Vam mora smijati. — Še nekaj, a ne hudujte se stariši in sosedje, ako Vam s tem pokladam roko in besede na srce! Ne hudujte se, pravim, ker s tem ne mislim Vam slabega. Ako Vam sezam v stvari, katerih bi se ne smel dotikati, ne zamerite. Ozrite se malo krog in dejali bodete: prav ima!

Ni lepo, da mladež mlečnih zob, otročajnarji 15 let, igrajo, plešejo, pijejo in tulijo krog. Kako bodete vendar odgovarjali, ko se vas pokliče k odgovoru za izročene vam talente. Nisem pedagog, nisem učitelj, a hudo vidim in spoznam, da tako seme ne obrodi prijetnega sadu. Oklešček vzemite, zapodite je domov za ogenj ali na aviste spat. Krčmarju ni zamere; da jim, da le prinesò kaj okroglega. Tudi tega ne morem odobravati, a je tako. Kdo naj vam vendar uči vašo deco, ako ne sami. Ne zanašajte se vendar na učitelja in druge. Kaj naj vam revež učitelj pomore, ko mu deca že odide njega oblasti; a tudi prej ne more vsega otesati v par urah. Ako sem vam to povedal, storil sem,

ker sem bil prisiljen, a radi tega vas prosim: ne spodtikajte se. Vsprejmite moj svet in hasnilo vam bode! Nisem napisal teh par vrstic, da bi trolil vsemu svetu v ušesa vaše slabosti, temveč napisal sem je za vas.

Dve debeli uri sem sedel za mizo in opazoval take in enake reči, ko čutim tujo roko na rami. Ko se ozrem, vidim svojega tamošnjega prijatelja. Še kozarec ga sprazneva, potem pa ustaneva in jo udariva proti Klancu. Laglje mi je bilo pri sreč, ko sem dobil tovariša. Stresel sem mu vse svoje današnje misli. Pritrdil mi je. Kako bi ne? —

Na vrtu pri g. Metliki se oddahneva. Mej drugim dejal sem mu: „Prijatelj! Dolgo pohajam že te kraje; niso mi zoprni, a, da ti govorim resnico: preveč ste raztrešeni. Glej, koliko vas je v okolici. Bi-li ne bilo pametno, da si ustanovite malo kolo, recimo: malo bralno društvo. Temu se počasi priberejo pevske moči in tako bi imeli vsaj eno luknjo, kjer bi se razpršila vsaka nesloga“. [Bi, dejal je, a tekmovalje in] Debelo sem ga pogledal. Pretrgala sva nadaljni govor v tej zadevi. Prišel je čas odhoda in odšel sem; prijatelj pa me je spremlil do postaje. (Konec prih.)

Različne vesti.

Sedma velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda v Postojni. Piše se nam iz Trsta: Zadnje tedne pred naznanjeno skupščino prešnil je neki, rekel bi, sveti duh naše slovensko občinstvo; navdušenje in zanimanje za Ciril-Metodovo družbo kazalo se je v novoustanovljenih podružnicah, v katerih je posebno tekmovalo naše slovensko ženstvo. Na predvečer nisem bil v Postojni, vem pa iz ust onih, ki so bili navzoči, da se je sijajno obhajal; kakor je bilo v programu naznanjeno. — Kaj pa drugo jutro?

Brzovlak pripeljal je rodoljube in visoke goste obojega spola iz vzhodnih pokrajin naše domovine. Na kolodvoru so pričakovala domača dekleta v narodni noši, na čelu jim postojinski župan.

Godba domača in dve zastavi. Pozdrav je bil srčen in sprejem prijateljski. O pol enajstih priropihal je brzovlak, kateri je pripeljal mnogobrojne goste iz Trsta, Gorice in drugih delov Primorja.

Godba nas je pozdravila s aviranjem „Naprej“-a gostje iz Istre, Štajerja in Koroške so nas pričakovali, na čelu jim vel. č. gospod Vičič, postojinski župan, kateri je došle goste v imenu postojnskega trg. srčno pozdravil. Za njim je nastopila gospiica Praprotnikova v kraani narodni noši — i ona je pozdravila dobro došle goste v imenu ženskega spola. — V dolgi vrsti smo stopali za svirajočo godbo v okrašeni trg. — Ob 11. uri pričelo je zborovanje v šolskem poslopju. Veliki del občinstva ni našel prostora, če tudi smo stali natlačeni kakor polenovke v anopu. — Krasno ozaljšana je bila šolska soba — na pročelju podoba Njih Veličanstva. — Pri mizi, okrašeni cvetjem, sedela je gospoda iz vodstva družbe. Predsedoval je g. Svetec. — Navzoči so bili v prvi vrsti veleč. g. odborniki raznih podružnic (iz Trsta gosposdičine: Mankoč, Nadlišek, Delkin. Načelniki naših moških podružnic v Trstu, Rojanu in sv. Ivanu ter 3 učitelji šole pri sv. Jakobu).

Predsednik Svetec je pozdravil navzoče skupščinarje v lepem govoru. Za njim je poročal g. A. Žlogar, tajnik in duša družbenega vodstva — nadrobno o stanju družbe sv. Cirila in Metoda. S živim odobravanjem smo se zahvalili neutrudnemu gospodu.

Ko je g. dr. Vošnjak sporočil o denarnem stanju in bil njega račun odobren, je pri točki posamezni nasvet prosil besedo g. profesor Mate Mandič. Pojasnil je izredno stanje tržaških Slovencev, nagla-

šajoč napredek slovenske šole pri sv. Jakobu in nje veliki, pomen i nje korist, pa tudi požrtvovalnost tržaških Slovencev. Omenjal je, da tudi istraki Hrvatje so v nevarnosti; da bode treba tudi njim priti na pomoč, da tam že deluje važna družba hrvatskih ljudi; a govornik ne prosi za zdaj podpore od slovenske družbe, pač pa prosi, da skupščina blagovoli izreči uzajemnost in priznanje v isti namen delujoči istraki družbi „hrvatskih ljudi“.

Ta nasvet bil je s navdušenjem sprejet in enoglasno odobren. — Tudi urednik „Nove Soče“, g. Gabršček nam je prav zanimivo poročal o velikih žrtvah goriških rodoljubov; ter o čudnih ovirah naših nasprotnikov.

G. Gabršček priporočal je prav živo slavnemu vodstvu, da goriškim Slovincem pomore, ako bi bilo potreba. Vodstvo je obljubilo pomoči, v kolikor bodo dopuščale materialne moči.

Po zborovanju smo šli k banketu. No, tu se nam je godilo res dobro. — Kmalu se je pričelo živahno gibanje. Čast. g. Svetec vstane prvi in napije Njegov Veličanstvu, pokrovitelju enakopravnosti avstrijskih narodov. — Postojnski župan je napil g. Svetcu; sledile so zdaj napitnice, zdravice in zahvale, da ni bilo konca ne kraja. Zadnji še vstane naš vrli prof. Mandič in z njemu znano navdušenostjo je povedal vsakemu, kar mu gre. To je bil vrhunec navdušenosti in ploskanja. Tudi čast. g. Einspieler je zadel pravo se svojim govorom, ko je izrekel, da treba iskati to, kar nas druži in ne kar nas razdvaja. Živahno odobravanje, posebno od čast. duhovščine, katera je bila v velikem številu navzoča, kar se dotaja Primorske strani. — Omeniti moram, da je mej banketom svirala godba in lep pel zbor, kateremu so pripomogli največ naši vrli učitelji. — Ob 3¼. uri smo šli v jamo — v svetovno znano jamo. — Na večer smo odšli najprvo Primorci na kolodvor, spremljani z godbo. Poslovlili smo se pri srčno. Ob 9. uri pa so odšli kranjski, štajerski in koroški gostje. Jako navdušen in ginja je bil poslov, ko so se jeli pomikati vozovi. — Krasen praznik — nepozaben naroden praznik, kojega sta se izvestno radovala sv. blagovestnika gori v nebesih.

Za Cirilo Metodijeki dar sta nabrala Divaška vandrovéka v spodnjih Vremah 2 gld. 57 kr. — Barcelona in Gigri z Barriere pa sta darovala 2 gld. Skupaj do zdaj 153 gld. 79 kr. in 10 ital. lir.

Za družbo sv. Cirila in Metoda je nabral g. Jakob Perhanc, trgovec v Trstu, 2 gld. in 10 kr. in sicer v hiši Antona Vilenika v selu Vileniki blizu Poreča.

Izlet „Slovenskega pevskega društva“ in „Trž. Škola“ v Dekane. Srečna, presrečna je bila misel, da sti ti dve naši odlični društvi to pot obrnili korak svoj v tužno Istro. Srečna je bila misel, pravimo, in smo uverjeni, da temu pritrdi vsakdo, ki se je udeležil izleta. Bil Vam je v Dekanih pravi narodni praznik — in narod se je čutil srečnega in hvaležen je bil na tem vsem onim, ki so mu priredili ta praznik. In zato nismo napisali prazne fraze, rekoč, da je bila srečna misel.

Ob 2. uri popoldne odpeljali so se izletniki — okolo 80 jih je bilo — na omnibusih in zasebnih vozeh. Mejpotoma smo se ustavili na Škofiji, kjer je bilo zbranega mnogo naroda iz tamošnje okolice. Stoprav stopivši raz voze jeli so popevati vrli naši pevci — a mila pesem slovenska našla je svojo pot do src priprostega naroda; naroda, mej katerim je bila še pred kratkim tako mrtvo v narodnem pogledu kakor — nad grobovi. Življenje, pojavljajoče se na takih krajih, kjer so neprijatelji naši že skopali grobove, da polože vanje narodni naš život: to je za nas tolažilno, to je nadobudno; a to je tudi jasen dokaz, da so prvoboritelji naši na pravi poti. Zaveš mejnarodom, to je vse, a vse drugo pride po sebi. Zato se prav nič ne plašimo kako bodoče, zбоk pozna-

nih mahinacij morda ponesrečene volitve. Mi le obžalujemo ono, ki se dajo plašiti s tem, „kar utegne priti“, ako nismo vsi skupaj — plašljivi. Pri odhodu iz Škofije razlegali so se burni živio-klici izletnikom v pozdrav.

Kmalu smo se približali Dekanom. Pred vasjo na razpotju pozdravil je izletnike župan Dekanski, g. Mahnič, naglašajoč, kakim veseljem pričakujejo vsi občani rodoljube Tržaške.

Zahvalil se mu je starosta „Trž. Sokola“ g. dr. Gustav Gregorin. Po govoru g. dr. Gregorina zasorili so trikratni živio-klici, a domača godba je zasvirala cesarsko pesem. Z godbo na čelu korakali smo potem v selo. Pri odhodu bil je prirejen slavalok z napisom: „Srčen pozdrav bratom slovenskim!“ Pri slavaloku zbrano občinstvo pozdravljalo je kaj iskreno izletnike, a pak topičev pričal nam je, da smo prišli mej — brate. Prepričani vsprejem nas je navdušil vseh. Sredi vasi bil je prirejen zopet slavalok z napisom: „Živili Slovenci“, a nad uhom na dvorišču g. Grižona — kjer se je vrvrila zabava — pa je stal napis: „Dobro došli!“ Dvorišče bilo je okrašeno zastavami in zelenjem. Sploh moramo pripoznati, da so vrli Dekanci storili vse, kar je bilo v njih moči, da nas vsprejmejo dostojno. Mimo tržaški izletnikov videli smo goste iz vse okolice — posebno lepo je bilo število kmetov s Pomurja — tako, da je kar mrgolelo na prostranem dvorišču. Ko smo se nekoliko odpočili, pričela se je krasna zabava, za katero so skrbeli precej močan zbor „Slovenskega pevskega društva“, tamburaški zbor „Tržaškega Sokola“ in domača godba. Borni seljaki, ki še niso čuli kaj takega, bili so kar zamaknjeni. Milih slovenskih pesmi glasi ter divni zvoki tamburice so delovali na ljudstvo tako silno, da je z vsakim komadom vidno naraščalo navdušenje. Mej zabavo zahvalil se je gospod predsednik „Slovenskega pevskega društva“ iskrenimi besedami na presrečnem vsprejemu. Po završenem govoru doneli so navdušeni vskliki v nastopivši tihi mrak. Kmalu potem pa smo doživeli „intermezzo“, katerega si še danes ne moremo raztolmačiti. Ljudstvo je namreč povpraševalo z vseh strani, ni-li mej izletniki tudi gospod dr. Laginja; in mnogo kmetov nam je reklo, da so prišli v prvi vrsti s tem namenom, da stisnejo roko svojemu državnemu poslancu. Tu je trebalo pojasniti.

In gosp. prof. Mandić je hotel — s brzojavko v roki, došlo od dr. Laginje — pojasniti, da so vrlega poslanca zadržali zelo nujni posli, da se ni vdeležil izleta, a da hoče obiskati svoje volilce, kako hitro mu bo mogoče. A komaj je g. Mandić izustil par besedi, prepovedal mu je orožnik govoriti na dalje, da si ni bilo čuti nit: jedne besedice, ki bi cikala na politiko: hotel je le povedati, da dra. Laginje ni tu in zakaj ga ni. — G. prof. Mandić se je seveda uklonil prepovedi, kakor je bila njegova dolžnost, a po tem „intermezzo“ narastlo je navdušenje mej občinstvom — za mnogo atopinj. Komentara nočemo napisati, naj si le vsakdo tolmači, kakor hoče. Le to: ostali smo pri isti prejšnji dobri volji. Le prehitro se je približala 9¹/₂ ura — čas odhoda. Pred odhodom zahvalil se je še enkrat starosta „Tržaškega Sokola“ vrlim Dekancem in posedli smo na vozove. Pri bengališkem avitu in mej silnim navdušenjem zapuščali smo prijazno vas. Zaključuje te skromne vrstice, naglašati nam je, da je bil red vseskozi uzoren in da se ni prigodila najmanjša stvarica, ki ne bi bila pričala o dobroti in miro-ljubnosti našega ljudstva. A tudi to moramo naglašati, da je bila postrežba v gostilni g. Grižona tako izborna, da ne bi bili take pričakovali na deželi. Bili smo prav zadovoljni.

Bila je ura najdaljša, ko smo, vračajoči se domov, dospeli zopet v Škofijo; a

tu je kar mrgolelo pričakujočega nas občinstva. Na obrazu slednjega izražena je bila velika radost. Zelo značilne so besede neke žene: „Gospod, dolgo smo spali, a sedaj smo se vzbudili.“ O da, Istra se vzbuja vzlic nasprotstvu in vzlic parlamentarnemu kovarstvu!

Burno pozdravljeni od strani občinstva zapustili smo Škofijo — zadovoljni z današnjim dnevom, zadovoljni sami seboj.

Delovanje naših narodnih društev. Ker niti „Čitalnica“ niti „Sokol“ niti „Podporno delavsko društvo“ ne zmaga toliko pevskih močij, da bi imela svoj lasten pevski zbor, se je jeseni l. 1890 osnovalo „Slovensko pevsko društvo v Trstu“ z izrečnim namenom gojiti petje in muziko in podpirati razna narodna društva, postati med njimi nekako internacionalno slovensko društvo. Prvo leto je imelo opravila dovolj s seboj; še le v drugem letu je moglo razvijati svojo internacionalno ali organizatorično moč. Naprošeno od „Podpornega delavskega društva“ je sodelovalo ob priliki, ko se je gosp. Mandić v gledišču Fenice izročila zlata ura in bo istemu društvu 4. septembra tega leta ob priliki desetletnice na uslugo. Iz odbora „Slovenskega pevskega društva“ je šlo povabilo na društvo „Tržaški Sokol“ glede skupnega delovanja pri veselici v „Mondo nuovo“ in zaradi skupnega izleta, ki se je vršil v nedeljo.

„Slovensko pevsko društvo“ je imelo na predlog svojega predsednika svoj pevski večer v prostorih „Slovenske Čitalnice“, da se društva zblížajo. Marsikatera lepa beseda v zmyslu zblížanja narodnih društev se je tam izgovorila.

Predsednik „Slovenskega pevskega društva“ je bil naprošen od merodajne strani, čitalničarje pozvati v pogovor radi volitev v čitalnični odbor, ki so imele ta rezultat, da so prišli v odbor možje, ki imajo zaupanje na vse strani, da se omogoči sodelovanje raznih društev.

Nekateri pevci „Slovenskega pevskega društva“, naprošeni sodelovati pri izletu v Divačo, so sklenili, da se društvo udeleži in „corpo“, da dokumentujejo solidarnost. A tako solidarnost morajo dokumentovati vsi: lepo „govoriti“ je lepo, a pridno v pevske vaje zahajati je še lepše in koristnejše in kaže večje rodoljubje, kakor same besede.

Navdušenje za „Slovensko pevsko društvo“ je bilo veliko, a se je nekaj ohladilo, ker je tu treba za časa slabega vremena v resnici požrtvovanja zahajati v pevske vaje. Poznamo nekatere gospode, ki bi nam bili s svojimi izurjenimi glasi v resnici podpora; tedaj gospodje rodoljubi in prvoborniki, manj fraz pa več dejanja!

Kakor znano, se namerava po zimi napraviti veliki koncert vseh slovenskih pevskega društva; veselica v Divači je bila nekako etapa do one večje veselice, ki ima še bolj zblíževati in organizovati naša društva.

S tem, kar se je tukaj povedalo, pa ni nameravalo v kot potisniti nobeno društvo, nobene osebo. Blizu enako nalogo imajo v našem društvenem življenju Sokoli, tamburaši in pevci, vsi več ali manj mlada kri, poklicana biti ferment v našem življenju; ti reprezentujejo mladi odločni in napredni del našega naroda.

Podpirajte nas v našem organizovanju, ki se vrši že dve leti, in ki je v svojem napredku pokazalo v Divači lepo lice.

Kdo je barbar? Iz okolice se nam piše: „Edinost“ priobčila je v predzadnji svoji številki notico „o tedenskem pregledu“ tukajšnje priloge vladnega lista, v katerem se govori o razžaljenju neke nemške pevke (iz družbe glumačev) predstavljajočih se v Barkovljanskem kopališču „Excelsior“. — Toraj vladni list sam se čudi, kako si upajo gostje imenovanega kopališča javno razžaliti nemško pevko le zato, ker je pela v svojem jeziku — kateri je v Barkovljah tuj kakor je tuj tudi — italijanski. — No, da to povdarjam,

zdelo se bode čudno morda celo kateremu izmed naših ljudi, zahajajočemu o poletnem času v Barkovlje — in kateremu niso tamošnje domače razmere dobro znane. — O poletnem času, pravim — kajti tedaj je imenovano kopališče skoraj vedno natlačeno ponajveč italijansko-rudeče gospode, kakoršne ne manjka tudi po tamošnjih „vilah“. — Ob poletnem času toraj kar mrgoli lahonov v Barkovljah, kateri se tam nauživajo čistega slovenskega zraka, hoteči zajedno imenovano selo svetu predstavljati kot čisto italijansko! — No, ko pa pride zima in morda še huda zima — tedaj pa se ne pokažejo laški gospodiči v Barkovlje in tedaj je tudi kopališče „Excelsior“ zaprto, kot bi se balo vsprejemati poletne svoje goste. — Da, po zimi najdeš v Barkovljah le same pristne domačine, kakor v zraku in ob strehah same domače vrabce in našem morju zgolj domače — zimeke ribe! — Ali vrnimo se k stvari. Neki večer pred kakim poldrugim mesecem vračala se je od pevskih vaj „Adrije“ četa pevcev ter korakajočela „Istarsko koradnico“. — Prisedši pa v obližje imenovanega kopališča, katero je bilo natlačeno z rudečo gospodo, kakor so bili natlačeni tudi prostori pred kopališčem ob oesti, pričelo se je od tu gromovito ironično ploskanje in nekaki zbadljivi klici. — Vse to je bilo povzročeno po nekem človeku, kateri je sicer rodom Barkovljanski Slovenec in katerega starši so vnanji Slovenci; po človeku, za katerega se ne zmeni nikdo. — O tem človeku, ki ne ume napisati jednega samega pisma niti v slabi italijanščini, pa ni vredno govoriti v predalih poštenega našega lista. — Ali vredno je omenjati nastopno. Ko je bilo pred par leti razžaljeno pevsko narodno društvo — in s tem vse domače ljudstvo — po tujcih, Italijanih, — vršile se se v Barkovljah neke čisto nedolžne demonstracije. Tedaj so se razupili pevci „Adrijaši“ kot pristni barbari in divjaki, napadajoči „mirno italijansko gospodo“; in vse lahonske časopise je imelo o tej stvari dovolj gradiva vsaj za nekaj dni. — Vprašamo pa: Kaj bi bilo n. pr. oni večer, ko bi žaljeni pevci odgovorili nemir iskajočim, hujskajočim lahonom? In poslednji poznajo dobro krepke pesti domačih mladeničev, a vzlic temu, da so si tudi mladeniči sami svesti svojih pesti, prezrli so vender demonstrativno hujskanje, hoteči še s tem pokazati v omiki naprednejše od finih lahonov. Toliko ravnodušnosti so imeli toraj domači „barbari“ omenjeni večer, da so mirno prezrli hujskanje „tujih olivancev!“ — Ko bi prišla pa n. pr. družba Slovencev v kak italijanski kraj — in porogljivo napadala tamošnje Italijane, prepelajoče v svojem domačem, italijanskem jeziku, tedaj bi se razupili tudi ti Slovenci kot pristni „barbari“ — a zraven tega bi gotovo ne ubežali pestem „kulturonošcev“. Glede na vse to, vprašati je pač: kdo je barbar?

O delovanju „Delavskega podpornega društva“ v Trstu v preteklem polletju objavljamo to-le: Dohodki društva so znašali 10.359 gld. 33 kr., stroški pa 11.751 gld. 49 kr.; primanjkljaj znaša tedaj za 1392 gld. 16 kr., in to v bolniškem zakladu. Upravni sklad je imel v tem polletju okoli 400 gld. prebitka. Razvidno je tedaj, da se v bolniškem zakladu ni vzdržalo ravnesje. Zda so pa potrjene spremembe pravil, kakor jih je sklenil zadnji občni zbor tega društva. Odslej bodo namreč možki udje plačevali 5 kr. udnine več na teden, med tem ko bodo ženske dobivale 50 kr. podpore na dan, namesto 60. Novo uplačevanje se začne najbrž že z prihodnjim tednom. Upati je, da se po novem uplačevanju polagoma uredi finance tega društva.

Češki učitelji v Trstu. Učiteljsko društvo „Komensky“, ki ima svoj sedež v zlati Pragi javilo je, tukajšnjim narodnim društvom, da nameruje povodom svojega izleta na jug okoli 20. avgusta

obiskati tudi mesto Tržaško. Izletnikov bode 2—300. Najprej si ogledajo razstavo šolskih učil v Zagrebu, od tam gredo na Reko in Benetke. Potem pridejo v Trst ter ostanejo tu en dan in eno noč. V Trst bi prišli, ako se ne premeni program, dne 21. avgusta.

Slovenski krogi tržaški hočejo storiti vse, kar se da storiti pri skromnih razmerah naših, da bode našim severnim bratom pomudek mej nami, kolikor, mogoče ugoden. V prihodnji številki spregovorimo o tem podrobneje. Obračamo se pa že danes do onih rodoljubnih tržaških Slovencev, kojim je mogoče vsprejeti mile goste v svoja stanovanja, da to čim preje javijo našemu uredništvu, ali pa predsedništvu slajvanske čitalnice v Trstu.

Na otroškem vrtu. Družbe sv. Cirila in Metoda v Rojanu se ni zaključilo šolsko leto minolo soboto, kakor je zadnjič poročal vodja g. Kamušič, pač pa bode poduk na tem vrtu po sklepu odborove seje trajal do 31. t. m. Podpisano izjavlja, da ni res, da bi v Rojanu vladala bolezen mej otroci; zdravstveno stanje v Rojanu je sedaj najboljšje. Vendar se bode radi vladajoče vročine poduk vršil samo v dopoldanskem času. To v pojasnilo.

Načelnništvo
podružnice sv. C. in M. na Greti.

Od sv. Ivana. Naše „Bratno društvo“ imelo bode v nedeljo dne 7. t. m. malo veselico s petjem, tamburanjem in igro, v svojih novih prostorih. Obairnejši poročilo priobčimo prihodnjič.

Okrajni zdravnik. Dosedanji okrajni zdravnik za Opčino-Bazovico dr. Macovich je imenovan okrajnim zdravnikom za II. okraj; na Opčino pa pride dosedanji zdravnik na Proseku dr. Susa.

Kranjsko-Primorsko gospodarsko društvo ima svoj občni zbor v Zagorju ob Savi dne 28., 29. in 30. t. m.

Samomor in poskus samomora. Elizabeta Krainz hotela si je končati življenje izpivši nekoliko strupa, a došla je pravočasno zdravniška pomoč. — 20letna žena nekega narednika pa je umrla večeraj zbok namerovanega in izvršenega zastrupljenja.

Umrljivost v Trstu. Od sobote dne 24. p. m. do sobote 30. p. m. umrlo je v Trstu 90 oseb, 43 moških in 47 ženskih.

Listnica uredništva.
G. A. Robič Rifonberg! Dotična firma Vam piše sama o kupčijski zadevi. Zdravi!

Domači oglasi.

Društvena krčma

Rojanskega posojilnega in konsumnega društva, poprej Pertotova, priporoča se najtopleje slavnemu občinstvu. Točije se vedno izborna domača okoličanska vina. Cl.

Gostilna „Štoka“ staroznana pod imenom „Belladonna“, poleg kavarne „Fabris“, priporoča se Slovincem v mestu in na deželi. Točije se izborna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino na debelo, tako meščanom, kakor na deželo. Cl.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni, št. 1. trgovina z mnogovrstnim lesnim, železnim in lončnim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. itd. Cl.

Andrej Kalan, čevljar v ulici „Caserma“, priporoča se najtopleje slovenskemu občinstvu. Najelegančnejše ter solidno delo in točna postrežba. Cl.

Tiskarna „Dolenc“ (narodni zavod v Trstu), Piazza del Comune št. 2, izvršuje vsakovrstna tiskarska po ugodnih cenah. Imamo na prodaj knjigo „Kmetijsko berilo“ za nadaljevalne tečaje in gospodarjem v pouk. Mehko vezana stane 45 kr., trdo vezana 65 s poštnino vred. Cl.

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghega in Cecilia, toči izvrstno domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske poštarne tiskarice. Cl.

Anton Krajcer, Piazza Bariera vecchia, čia, pekarni in trgovina z različnimi jestvinami: moko, rižem, oljem, kavo itd. Priporoča se najudaneje slavnemu občinstvu. Cl.

Hotel in restavrant Šiškovci prav blizu postaje Hrpolje. Kozina ima jako lep razgled v visokosti 490 metrov nad morjem; oskrbljen je izborni z vsem potrebnim; na razpolago so krasno opravljene sobe za poletno bivanje; kuhinja in pijače izborne, cene nizke. Voznina po železnici stane samo 20 kr. 18-26

U. Mrevlja, Via Belvedere št. 19. Priporoča slav. občinstvu vsake vrste moke, otrobov, turšice, ovsu in raznega kruha po najnižjih cenah. Cl.

Mlekarna Frana Gržine iz St. Petra na Notranjskem (Via Campanile v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso)). Po dvakrat na dan pripravi oprešno mleko po 12 kr. liter neposredno iz St. Petra, sveža (frišna) smetana. Na zahtevanje posneto mleko po 4 kr. liter, toda le v množini najmanj 25 litrov. Cl.

Ernest Pegan (naslednik A. Pipana) na oglu Via Torrente in Ponte della Fabra, priporoča svojo trgovino z moko in raznimi domačimi pridelki, zlasti pa svoje bogato zalogo kolonijalnega blaga. Cene so neverjetno nizke, postrežba vestna in nagla. Cl.

Gostilna „Alla Vittoria“ Petra Muscheka, v ulici Sorgente (blizu tehtnice Rosada) toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Prenosišča neverjetno v ceno. Cl.

Karol Colja, žganjarja in tobakarna v ulici Via Arcata, nasproti hiše Cacia, prodaja domače žganje vsake vrste in siropove pijače, „pasareto“ in sitone. Prodaja tudi pijačo kot sredstvo proti koleri, prirejeno iz samih trav in lekarni. Cl.

Vekoslav Moder, pekovi mojster „Piazza Caserma“, se priporoča slav. občinstvu. — Prodaja vseh vrst kruha, slašic, čokolade, vseh vrst moke itd. po najnižjih cenah. Cl.

Anton Lampe, naslednik Jakob Hočevarja, Via Barriera v c. h. št. 17 pekovi mojster, priporoča kruh vseh vrst, moko, riž, sočivje, fino moravsko maslo itd. Cl.

Ivan Kanobel, nasproti velike vojašnice, niso, priporoča svojo zalogo z mnogovrstnim jedilnim in drugim blagom; razpoložljiva tudi na debelo v množinah od 5 kil. naprej po najnižji ceni.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici „Caserma“, glavni shajališči tržaških Slovencev vseh stanov. Na razpolago časopisi v raznih slovanskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Anton Šorli, kavarnar. Cl.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via in Via Nuova opozarjata zasebnike, krčmarje in duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, steklenega, lončenega in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.

Josip Kocjančič, Via Barriera vecchia št. 19, trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rižem in raznovrstnimi domačimi in tujimi pridelki. Cl.

Ivan Prelog priporoča svojo trgovino v Via del Bosco št. 2 (uhod na trgu stare mitnice, Piazza Barriera vecchia) in v ulici Molla a vento št. 3. Prodaja različno mešano blago, moko, kavo, riž in razne vrste domače in tujne pridelke. Cl.

Ivan Umek, čevljarški mojster, Via Roma, magna št. 6, priporoča se slavnemu občinstvu v vsa v njega stroka a, adajoča dela. — Solidno delo, — hitra postrežba — nizke cene. 60-51

Anton Godnig, via Nuova nasproti lekarni Zanetti-a priporoča svojo veliko zalogo kave, olja, riža, stekla in raznih domačih pridelkov. — Cene so neverjetno nizke, postrežba je vestna in nagla. 1-24

Petroleum po 12 kr. liter se dobiva v prodajalnici Artura Fazzini, Via Stadion št. 22. — Telefon 519. 8-20

TRŽASKA HRANILNICA
Sprejemlje denarne vloge v bankovnih od 50 noč. do vsakega zneska vsak dan v tednu razen praznikov, in to od 9-12 ure popoldne. Ob nedeljah pa od 10-12 ure dop. Obresti na knjižice. 3%
Plačuje vsak dan od 9-12 ure popoldne zneske do 100 gld. precej, zneske preko 100 do 1000 gld mora se odločiti 3 dni, zneske preko 1000 gld. pa 5 dni prej.
Bekomptuje menjice domicilirane na tržaškem trgu po 3 1/2%
Posojuje na državne papirje avstro-ogrške do 1000 gld. po 5%
višje zneske od 1000 do 5000 gld. v večje svote po 4 1/2%
Daje denar proti vknjiženju na posestva v Trstu. Obresti po dogovoru.
TRST, 23. Aprila 1892 15-24

Zanesljiv trgovski pomočnik
izurjen manufakturiar, vesel prodajalec več slovenskemu in nemškemu jeziku sprejme se takoj in se mu zagotavlja prav dobra plača. 1-2
Kje, pove upravnistvo tega lista.

AVGUST BRUNNER
TRST
Via Conti številka 6 a.

Tovarna strojev in železolinica
Die Maschine-Fabrik und Eisengieserei von August Brunner
übernimmt alle einschlägigen Arbeiten als:
MASCHINEN, PRESSEN, PUMPEN, GITTER, SÄULEN, R. HREN, grössere und kleinere REPARATUREN.
Telefon št. 291. 15-24

Griena bol kašalj, hreputavica, promuklost, nazob, zadavica, rora, zapala ustijuh itd. mogu se u kratko vreme izlečiti rabljenjem NADARENIH

Prendinijevih sladkišah
(PASTIGLIE PRENDINI)

što jih gotovi Prendini, ljubar i lekarnar u Trstu
Veoma pomažu učiteljem, propovjednikom itd. Prebdjenih kašljnih noćih, navadne jutranje hreputavice i grlenih zapaloh nestaje kao za čudo nimanjem ovih sladkišah.

Opazka. Valja se paziti od varalica, koji je ponaćinaju. Zato treba uvijek zahtijevati Prendinijeve sladkiše (Pastiglie Prendini) te gledati, da bude na omotu kutijice (škatule) moj podpis. Svaki komad tih sladkišah ima tiskanu na jednoj Strani „Pastiglie“, na drugoj „Prendini“.

Cena 30 nč. kutijici zajedno sa naputkom. Prodaju se u Prendinijevoj lekarni u Trstu (Farmacia Prendini in Trieste) i u glavnijih lekarnah svista. 48-52

FILIJALKA
c. kr. priv. avstr. kreditnoga zavoda
za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.
V vredn. papirjih na V napoleonih na
4-dnevni odkaz 2 1/2% 30-dnevni odkaz 2 1/2%
8- 3 1/2% 6-mesečni 2 1/2%
30- 3% 8- 2 1/2%
Vplačevanja avstr. vrednostnim papirjem, kateri so nahajajo v okrogu pripozna se nova obrestna tarifa na temelju odgovodi od 17. in 21. odnosno 12. jnnija.

Okrožni oddel.
V vredn. papirjih 2 1/2% na vsako svoto. V napoleonih brez obresti

Nakaznice
za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropavo, Reko kakor za Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec, Hermanstadt, Inomont, Celovec, Ljubljana, Linc, Olomuc, Reichenberg, Saaz in Solnograd, — brez troškova.

Kupnja in prodaja
vrednostij, diviz, kakor tudi vnočenje kuponov 24-14 pri odbitku 1% provizije.

Predujmi.
Sprejemajo se vsakovrstna vplačila pod ugodnimi pogoji.

Na jamčevne listine pogoji po dogovoru. Z odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodb.

Na vrednostni obresti po pogodbi.

Uložki v pohrano.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlat ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodb.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu. 15-24

Drogerija
Arturo Fazzini v Trstu
Ulica Stadion 22 — Telefon 519.
Velika izbor mineralnih vod, zmletih oljnatih barv najfinijih vrsti; rdeče, rumene, zelene, vijšnjeve in črne po 28 novč. kilo. Svinčena belilo po 32 novč. kilo. Cinkovo belilo najfinije po 40 novč. kilo. Razen tega velika izbor barv na vodo in čopičev vsake vrste ter po cenah, s kojimi ni mogoče konkurirati. — Zaloga glasovitega krepila od Kwizde (Korneguburger Viehnährpulver) za živino. Zaloga mrodi, barv, zdravil; zalogo žvepla in modre galice za rabo pri trtah. Naročniki morejo brezplačno uporabljati telefon. 8-50

LEKARNA
A. KELLER
ex Rondolini,
utemeljena v letu 1769.
TRST,
Via Riborgo br 13.
Razprodaje sledeče posebnosti: Glasovite in prave flašire iz Brešije, železo-Maleši. Navadno ribje olje; isto olje z jodom in železom. Elikzir Cocca, okrepiljači in prebavljajoči. Elikzir China proti mrzlici. Anatarinsko vodo za usta. Obče poznano vodo katrana in vbrizgavanja katrana. Zmes proti tajnim beleznim. Ekstrakt Tamarinda z Antilov. Vino s Chino okrepiljače žolodca kakor Marsala. Prašek za zobe, bel in rožnat. Ciperski prašek bel in rdeč itd. itd. Glavna zaloga rogatske kislice kneza Esterhazyja. NB. Pogodbe za tukajšnje dežele se vsprejemajo po ugajajoči pogodbi ali po povzetju. 5-27

Spomladansko zdravljenje
najboljše je a čajem iz tavžentroz (milesfori). kri čisteče in neprokosljivo sredstvo zoper pale-nje v žolodcu, hemoroidalne bolezni itd. — Zavitek z navodom, za 12 dni zdravljenja, stane 50 kr., s pošto 5 kr. več. Čuvati se je ponarejenja zdravlja. Dohva se v odlikovani lekarni 54-100
PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg. Poštne pošiljkatve izvršujejo se neutegoma.

La Filiale della Banca Union
TRIESTE
a' occupa di tutte le operazioni di Banca e Cambio - Valute.

a) Accetta versamenti in Conto corrente, abbonando PER BANCONOTE: PER NAPOLEONI:
3 % c. preav di 5 g ni 2 % c. preav di 20 g n
3 1/2 % „ „ 12 „ 2 1/2 % „ „ 40 „
2 1/2 % „ „ 4 mesi fisso 2 1/2 % „ „ 3 mesi
3 1/2 % „ „ 8 „ 3 „ „ „ 6 „
Sulle lettere di versamento attualmente in circolazione con dodici giorni di preavviso il nuovo tasso d'interesse entra in vigore col 7 Maggio a. c.

In banco giro abbonando il 2 1/2 % interesse annuo sino a qualunque somma; prelevazioni sino a fior. 20.000 — a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa — Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti sino alle 5 pom. la valuta del medesimo giorno. Assume per propri correntisti l'incasso di conti di piazza, di cambiali per Trieste, Vienna, Budapest ed altre principali città; rilascia loro assegni per queste piazze, ed accorda oro la facoltà di domiciliare effetti presso la sua cassa franco d'ogni spesa per essi.

Procura per propri clienti informazioni sull'Interno e sull'Estero verso il solo rimborso delle spese postali.

b) S'incarca dall'acquisto e della vendita di effetti pubblici, valute e divise nonché del incasso d'assegni, cambiali e coupons, verso modica provvigione.

c) Sconta cambiali dirette e domiciliare a condizioni correnti.

d) Rilascia assegni ed apre crediti su tutte le piazze dell'Interno e dell'Estero a modiche condizioni.

e) Sovvenzione effetti e valute.

f) Accorda ai propri committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso dei coupons alla scadenza.

g) Vende le obbligazioni comunali 4 1/2 % della Prima Cassa patriottica di risparmio di Budapest, le lettere di pegno 4 1/2 %, e le obbligazioni comunali 4 1/2 % con premio del 10% della Banca commerciale ungherese di Budapest, le obbligazioni comunali 4 1/2 %, e le obbligazioni 4 1/2 % di premio della Banca ipotecaria ungherese di Budapest, le lettere di pegno 4 1/2 % della Banca centrale austriaca di credito fondiario, i lotti 3 1/2 % 1.a e 2.a emissione dell'Istituto di credito fondiario austriaco. (Boden credit) lu obbligazioni 4 1/2 % con lotteria (vincita principale fior. 50.000) della Banca ipotecaria ungherese di Budapest, le lettere di pegno 4 1/2 % dello Stabilimento provinciale ipotecario dell'Austria inferiore al corso di giornata. 8-12

Trieste li 25 Aprile 1892.

Poštija vsako blago dobro spravljeno in poštne 24-15 franko!

Prečastiti duhovščini
se vljudno podpisani priporočam za na-pravo crkvenih posod in orodij iz čistega srebra, alpaka in medenine, kot: Mon-štranc, kelihov, ciborije, svetilnic, svečni-kov, itd. itd. po najnižji ceni v najnovej-ših in lepih oblikah. Stare reči popravim ter jih v ognju posrebrim in pozlatim. Na željo pošljem ilustrovane cenike franko.

Teodor Slabanja
srebar v GORICI (Görz).

Poštija vsako blago dobro spravljeno in poštne franko!

Riunione Adriatica di Sicurtà
v Trstu.

Zavaruje proti požarom, provozu po suhem rekah in na morju, proti toči, na življenje v vseh kombinacijah.
Glavnica in reserva društva dne 31. decembra 1890.
Glavnica društva gld. 4.000.000—
Premijna reserva zavarovanja na življenje „ 10.754.306 91
Premijna reserva zavarovanja proti ognju „ 1.612.910 22
Premijna reserva zavarovanja blaga pri prevažanju „ 33.594.10
Reserva zavarovanja proti toči „ 200 000—
Reserva zavarovanja proti pre-minjanju kurzov, bilanca (A) „ 163.786 21
Reserva zavarovanja proti pre-minjanju kurzov, bilanca (B) „ 137.578 85
Reserva specialnih dobičkov zavarovanja na življenje „ 250.000—
Občna reserva dobičkov „ 1.127.605 98

Urad ravnateljstva:
Via Valdirivo, br. 2 (v lastnoj hiši)

Assicurazioni generali.
v Trstu

(društvo je ustanovljeno leta 1831.)

To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja posebno pa: na zava-rovanje proti požaru — zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.

Društvena glavnica in reserva dne 31. decembra 1891. f. 46.528.568 62
Premije za poterjati v nasled-njih letih f. 25.207 847 99

Glavnica za zavarovanje ži-venja do 31. decembra 1891 f. 132.177.989 02
Plačana povračila:

a) v letu 1891 f. 8.530.153 46
b) od začetka društva do 31. decembra 1891 f. 244.217.920 88

Letni računi, izkaz dosedaj plačanih od-škodvanj, tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natančnejša pojasnila se dobe v Trstu v uradu društva: Via della Stazione št. 888/1 v lastnoj hiši. 8-12

DROGERIJA
na debelo in drobno
G. B. ANGELI
104-11 TRST 9-12
Corso, Piazza della Legna št. 1.
Odlikovana tovarna čopičev.
Velika zaloga oljnatih barv, lastni izdelek. Lek za kožije, z Angleškega, iz Francije Nemčije itd. Velika zaloga finih barv, (in tubetti) za slikarje, po ugodnih cenah. Lek za parkete in pade.
MINERALNE VODE
iz najbolj znanih vrelcev kakor tudi romanj-ske žveplo za žvepljanje trt.

CARLO PIRELLI
mejnarnodni agent in speditér
Trst, Via Arsenal št. 2. 16-32
Oddaje listke za železnice in parobrode mornarjem in delalcem po nizkih cenah in na vse kraje